

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Jarząbek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 14 marca 2022 r. w Warszawie

sprawy Z. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o przeliczenie emerytury

na skutek odwołania Z. Ś.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 4 maja 2020 r. znak (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Z. Ś. w dniu 27 maja 2020 r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu (...) (...) Oddział w W. z dnia 4 maja 2020 r., znak: (...). Odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez podjęcie wypłaty emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia rozwiązania stosunku pracy.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że wypracowane przez niego okresy składkowe nie miały żadnego wpływu na wysokość przyznanej emerytury wojskowej, której wymiar z tytułu służby wojskowej od 15 września 1969 r. do 31 stycznia 2004 r. wynosi ponad 75%. Powołując się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2019 r., I UK 426/17 odwołujący stwierdził, że użyte w art. 95 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zwanej dalej „ustawą emerytalną” sformułowanie „emerytura (...) obliczona według zasad określonych w art. 15 albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, zwanej dalej „ustawą zaopatrzeniową” oznacza odwołanie się do zasad obliczenia emerytury wojskowej, co z kolei uzasadnia prawo do pobierania dwóch emerytur wypracowanych niezależnie od siebie. O wyjątku od zasady pobierania jednego świadczenia w jego ocenie nie decyduje data przyjęcia do służby, ale brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu „cywilnego” stażu emerytalnego. W konsekwencji, zdaniem ubezpieczonego, zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 7 i art. 15a ustawy zaopatrzeniowej (odwołanie z dnia 27 maja 2020 r., k. 3-4 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania. Zdaniem organu rentowego wypłata emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podlega zawieszeniu, ponieważ odwołujący kontynuuje zatrudnienie i pobiera emeryturę z Wojskowego Biura Emerytalnego (odpowiedź na odwołanie z dnia 22 lipca 2020 r., k. 5-6 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Z. Ś. pobiera emeryturę wojskową przyznaną przez Wojskowe Biuro Emerytalne na podstawie ustawy zaopatrzeniowej. Do ustalenia prawa do zaopatrzenia emerytalnego i wysokości świadczenia uwzględniono odwołującemu okres jego zatrudnienia od 15 sierpnia 1968 r. do 15 sierpnia 1969 r. w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w B. na stanowisku stażysty oraz okres odbywania służby wojskowej od 15 września 1969 r. do 31 stycznia 2004 r. (świadczenie pracy z dnia 2 listopada 1974 r. oraz pisma Wojskowego Biura Emerytalnego w W. z dnia 8 listopada 2019 r. i 23 grudnia 2019 r., akta ZUS).

Ubezpieczony zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy w:

- Akademii (...) w B. w okresie od 1 października 1999 r. do 6 lipca 2000 r. na stanowisku profesora zwyczajnego (świadczenie pracy z dnia 3 kwietnia 2020 r., akta ZUS);

- Wyższej Szkole (...) w P. w okresie od 1 stycznia 2003 r. do 30 września 2004 r. na stanowisku profesora (świadczenie pracy z dnia 30 września 2004 r., akta ZUS)

- Akademii (...) w W. w okresie od 1 lutego 2004 r. do 30 września 2004 r. na stanowisku profesora zwyczajnego (świadczenie pracy z dnia 30 września 2004 r., akta ZUS);

- Akademii (...) w S. w okresie od 1 marca 2000 r. do 30 września 2005 r. na stanowisku profesora nadzwyczajnego (świadczenie pracy z dnia 30 września 2005 r., akta ZUS);

- Wyższej Szkole (...) w W. w okresie od 1 października 2003 r. do 30 września 2007 r. na stanowisku profesora (świadczenie pracy z dnia 27 września 2007 r., akta ZUS);

- Uniwersytecie (...) w K.
w okresie od 1 października 2005 r. do 30 września 2008 r. na stanowiskach profesora nadzwyczajnego od 1 października 2005 r. do 31 stycznia 2006 r. oraz profesora zwyczajnego od 1 lutego 2006 r. do 30 września 2008 r. (świadczenie pracy z dnia 30 września 2008 r., akta ZUS);

- Wyższej Szkole (...) w S. w okresie od 1 grudnia 2007 r. do 30 września 2009 r. na stanowisku profesora zwyczajnego (świadczenie pracy z dnia 7 października 2009 r., akta ZUS);

- Instytucie (...) (...) w W. w okresie od 1 kwietnia 2009 r. do 30 września 2010 r. na stanowisku profesora (świadczenie pracy z dnia 30 września 2010 r., akta ZUS);

- Wyższej Szkole (...) w B. w okresie od 1 października 2008 r. do 30 września 2010 r. na stanowisku profesora zwyczajnego (świadczenie pracy z dnia 30 września 2010 r., akta ZUS);

- Wyższej Szkole (...) w S. w okresie od 1 lutego 2010 r. do 30 września 2015 r. na stanowiskach profesora nadzwyczajnego posiadającego stopień naukowy doktora habilitowanego od 1 lutego 2010 r. do 30 września 2010 r. oraz profesora zwyczajnego od 1 października 2010 r. do 30 września 2015 r. (świadczenie pracy z dnia 30 września 2015 r., akta ZUS);

- Akademii (...) (...) we W.
w okresie od 1 marca 2015 r. do 30 września 2019 r. na stanowisku profesora zwyczajnego (świadczenie pracy z dnia 30 września 2019 r., akta ZUS);

- Międzynarodowej Wyższej Szkole (...) we W. w okresie od 1 października 2019 r. do 28 lutego 2021 r. na stanowisku profesora (świadczenie pracy z dnia 28 lutego 2021 r., k. 23 a. s.).

Z. Ś. w dniu 26 listopada 2019 r. złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o emeryturę. Po rozpoznaniu wniosku organ rentowy przyznał odwołującemu zaliczkę na poczet przysługującego świadczenia od dnia 1 listopada 2019 r. na mocy decyzji z dnia 30 stycznia 2020 r., znak: (...). Wypłata emerytury podlegała zawieszeniu, ponieważ ubezpieczony kontynuował zatrudnienie. Ponadto organ rentowy zawiesił wypłatę świadczenia z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia (decyzja z dnia 30 stycznia 2020 r., akt ZUS).

Odwołujący w dniu 19 marca 2020 r. przedłożył nową dokumentację, wskutek czego organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z dnia 4 maja 2020 r., znak: (...). ZUS ponownie ustalił wysokość emerytury od 1 listopada 2019 r., której wypłata podlegała zawieszeniu z tych samych względów, co w rozstrzygnięciu zawartym w decyzji z dnia 14 maja 2020 r. (decyzja z dnia 4 maja 2020 r., akta ZUS).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych. Treść wynikająca z dokumentów nie była kwestionowana przez strony postępowania, a zatem nie było podstaw, aby odmówić im waloru wiarygodności.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie Z. Ś. od decyzji Zakładu (...) (...) Oddział w W. z dnia 4 maja 2020 r., znak: (...), jako niezasadne, podlega oddaleniu.

Spór koncentrował się wokół rozważenia, czy ubezpieczony powinien mieć prawo do wypłaty zawieszonyj emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w sytuacji zbiegu tego świadczenia z emeryturą wojskową oraz kontynuowaniem zatrudnienia.

Pobieranie zbiegających się świadczeń emerytalnych i rentowych, w tym emerytury nabywanej z powszechnego ubezpieczenia społecznego oraz wojskowej emerytury czy renty inwalidzkiej przyznawanej w oparciu o przepisy ustawy zaopatrzeniowej, jest objęte regulacją art. 95 ust. 1 ustawy emerytalnej, który wprowadza regułę pobierania jednego świadczenia. Z tego wynika, że w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty uregulowanych w ustawie emerytalnej z prawem do świadczeń przewidzianych

w odrębnych przepisach z zakresu zabezpieczenia społecznego, niezależnie od ich ubezpieczeniowego czy też zaopatrzeniowego charakteru, obowiązuje ogólna zasada wypłaty jednego świadczenia. Z treści art. 95 ust. 1 i ust. 2 ustawy emerytalnej wynika niebudząca wątpliwości zasada prawa ubezpieczeniowego, zakładająca prawo do pobierania jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez uprawnionego) w sytuacji tzw. zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w tej ustawie, jak również w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie emerytalnej z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym, między innymi żołnierzy zawodowych. Reguła pobierania jednego świadczenia emerytalno-rentowego znalazła swoje odzwierciedlenie również w art. 7 ustawy zaopatrzeniowej, który to przepis stanowi, że w przypadku zbiegu prawa do emerytury lub renty przewidzianych w tejże ustawie zaopatrzeniowej z prawem do emerytury lub renty określonym w odrębnych przepisach wypłaca się świadczenie wyższe lub wybrane przez osobę uprawnioną, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Przywołane powyżej unormowania, zarówno art. 95 ustawy emerytalnej, jak i art. 7 ustawy zaopatrzeniowej wykluczają zatem możliwość wypłaty zbiegających się świadczeń wojskowych ze świadczeniami z ubezpieczeń powszechnych, poza wskazanymi przez ustawodawcę wyjątkowymi sytuacjami. Zasada pobierania jednego świadczenia doznaje wyjątku, między innymi w art. 96 ust. 1 ustawy emerytalnej, który w punkcie 1 odnosi się do renty inwalidy wojennego i wojskowego, którego niezdolność do pracy pozostaje w związku ze służbą wojskową, w punkcie 2 dotyczy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2020 r., poz. 517); natomiast w punkcie 3 odnosi się do prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy, wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy lub chorobą zawodową, co znajduje rozwinięcie w art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o

ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1205). Z kolei wyjątek od ogólnych zasad wypłacania jednego świadczenia, wynikający z art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej, dotyczy przypadku emerytur wojskowych obliczonych na podstawie art. 15a ustawy zaopatrzeniowej, to jest emerytury żołnierza, który został powołany do zawodowej służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r. Przywołane powyżej unormowania, zarówno w art. 95 ustawy emerytalnej, jak i w art. 7 ustawy zaopatrzeniowej wykluczają możliwość wypłaty zbiegających się świadczeń wojskowych ze świadczeniami z ubezpieczeń powszechnych, poza wskazanymi wyżej wyjątkowymi sytuacjami. Zagadnienie związane z prawem do pobierania jednego ze zbiegających się świadczeń emerytalno-rentowych zostało omówione w orzecznictwie Sądu Najwyższego, tym niemniej w dacie, kiedy zostało złożone odwołanie, judykatura nie była w tym względzie jednolita. Między innymi w wyrokach z dnia 4 grudnia 2013 r. (II UK 223/13), z dnia 8 maja 2012 r. (II UK 237/11) oraz z dnia 24 maja 2012 r. (II UK 261/11) , Sąd Najwyższy opowiedział się przeciwko możliwości jednoczesnego pobierania świadczenia wypłacanego z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz z zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Natomiast w innych orzeczeniach, a w szczególności z dnia 24 stycznia 2019 r. (I UK 426/17), że o zastosowaniu wyjątku od zasady wypłacania jednego świadczenia decyduje brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu "cywilnego" stażu emerytalnego, a nie data przyjęcia żołnierza zawodowego do służby wojskowej.

Ostatecznie, rozstrzygając różne poglądy prezentowane w orzecznictwie, Sąd Najwyższy w dniu 15 grudnia 2021 r. w składzie 7 sędziów podjął uchwałę w sprawie o sygn. akt III UZP 7/21. Wcześniej Sąd Najwyższy w składzie zwykłym, postanowieniem z dnia 22 września 2021 r., III UZP 5/21, wydanym na podstawie art. 390 § 1 zdanie drugie k.p.c., przekazał do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi Sądu Najwyższemu przedstawione mu uprzednio przez Sąd Apelacyjny następujące zagadnienie prawne: czy ubezpieczonemu, urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 r., który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru bez doliczenia okresów składkowych poprzedzających zawodową służbę wojskową, jak i przypadających po zakończeniu tej służby, może być wypłacana jednocześnie emerytura z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przysługująca z tytułu powyższych okresów składkowych (art. 7 ustawy zaopatrzeniowej w związku z art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej)?

Występująca w dotychczasowym orzecznictwie kontrowersja, wywołująca rozbieżność, a w konsekwencji powodująca poważne wątpliwości i kreująca to zagadnienie prawne nie dotyczyła wykładni całego art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej, ale użytego w tym przepisie zwrotu - "emerytura (...) obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy zaopatrzeniowej", który określa wyjątki od niewątpliwie obowiązującej w polskim prawie zabezpieczenia społecznego zasady prawa do jednego świadczenia z tytułu tego samego ryzyka, zwanej też zasadą niekumulacji świadczeń. W ocenie Sądu Najwyższego w powiększonym składzie, wykładnia będącego przedmiotem analizy zwrotu, dokonywana z uwzględnieniem reguł gramatycznych, musi prowadzić do wniosku, że uprawnione jest zarówno przyjęcie, że w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej chodzi wyłącznie o odesłanie do zasad, a więc jedynie do sposobów obliczenia emerytury wojskowej określonych w art. 15a i art. 18e ustawy zaopatrzeniowej (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 stycznia 2019 r., I UK 426/17), jak i uznanie, że owe zasady nie mogą abstrahować od dwóch odrębnych kręgów adresatów owych zasad, gdyż są one odnoszone tylko do nich, skoro unormowane w powołanych przepisach zasady obliczenia emerytur wojskowych dotyczą jedynie "żołnierzy powołanych do zawodowej służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r." oraz "żołnierzy powołanych do zawodowej służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 31 grudnia 2012 r." (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 grudnia 2013 r., II UK 223/13), natomiast z całą pewnością nie żołnierzy, którzy pozostawali w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., gdyż zasady obliczania przysługującej im emerytury wojskowej określają art. 14 i art. 15 ustawy zaopatrzeniowej, przewidujące między innymi możliwość doliczenia do wysługi emerytalnej okresów "stażu cywilnego". To drugie stanowisko bez wątpienia zyskuje wsparcie w wykładni gramatycznej kontekstowej nakazującej odwołanie się do tekstu, którego część stanowi zwrot podlegający interpretacji (kontekstu), a zatem także uwzględniać także miejsce, w którym ustawodawca ów zwrot umieścił. W świetle uregulowań zawartych

w powołanych przepisach wspólnym mianownikiem dla wszystkich wymienionych grup żołnierzy zawodowych jest tylko maksymalna i minimalna kwota emerytury, która nie może przekroczyć 75% podstawy jej wymiaru (art. 18 ust. 1 oraz art. 18h ust. 1), a także nie może być niższa od kwoty najniższej emerytury (art. 18 ust. 2 i 3 oraz art. 18h ust. 2), ale już nie przyjęte w nich reguły obliczania emerytury. Przechodząc do wykładni systemowej użytego w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej zwrotu "z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa (...) została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo 18e ustawy (zaopatrzeniowej)...", Sąd Najwyższy jest zdania, że daje on podstawę do przyjęcia, iż ów wyjątek należy interpretować nie tylko przedmiotowo, to znaczy wyłącznie przez pryzmat zasad obliczania emerytury wojskowej wynikających z art. 15a albo 18e ustawy zaopatrzeniowej, ale także podmiotowo, co oznacza konieczność wzięcia pod uwagę adresatów tych przepisów. To dla nich ustawodawca wprowadził bowiem (na przyszłość) możliwość równoczesnego pobierania emerytury wojskowej i emerytury powszechnej, odbierając im równocześnie prawo do wzrostu emerytury wojskowej z tytułu doliczenia stażu "cywilnego" i pozostawiając jednak taką samą możliwość (prawo wyboru) także dla żołnierzy powołanych do służby przed dniem 2 stycznia 1999 r., po spełnieniu (poczynając od dnia 1 stycznia 2025 r.) przesłanek określonych w art. 18i ustawy zaopatrzeniowej.

W ocenie Sądu Najwyższego projektodawca nie zakładał możliwości kumulacyjnego pobierania świadczeń z obu systemów. Przyjął bowiem, a założenie to zostało następnie w pełni zaakceptowane i zrealizowane w toku procesu legislacyjnego, że w każdym przypadku osoba uprawniona do emerytury wojskowej oraz emerytury powszechnej, która pozostawała w zawodowej służbie wojskowej w dniu 1 stycznia

1999 r. musi dokonać wyboru świadczenia, które ma być jej wypłacane, również wtedy, gdy wysokość emerytury wojskowej została obliczona wyłącznie na podstawie okresów tej służby, bez "uzupełnienia" jej o zwiększenie wynikające z przebytych okresów składkowych i nieskładkowych. Sąd Najwyższy zauważył również, że wyjątki od zasady niekumulacji świadczeń przewidziane w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz z ustawie o emeryturach kapitałowych wykładane systemowo nie mogą być pomocne przy rozstrzygnięciu przedstawionego zagadnienia prawnego, o tyle ich wykładnia funkcjonalna (celowościowa) potwierdza, że użyty w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej zwrot "z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa (...) została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo 18e ustawy (zaopatrzeniowej)..." oznacza jego zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do żołnierzy wymienionych w tych przepisach. Jeśli bowiem emeryt korzysta ze wzrostu emerytury wojskowej z tytułu "cywilnej" wysługi emerytalnej, to oznacza, że zostaje zachowana zasada wzajemności składki i świadczeń

w rozumieniu funkcjonującym w polskim systemie ubezpieczenia społecznego nawet wtedy, gdy włożony wkład nie jest wprost proporcjonalny do korzyści, jaką przynosi zwiększenie emerytury. Przejście w obecnie obowiązującym modelu zabezpieczenia społecznego z dotychczasowego systemu "zdefiniowanego świadczenia" na system "zdefiniowanej składki", który wyraża się w daleko idącej proporcjonalności między wniesionym wkładem a wysokością świadczenia istotnie ograniczył zasadę solidarności wspólnoty ryzyka w tym znaczeniu, że nie występuje obecnie mechanizm umożliwiający rozdział środków do osób, które krócej i mniej partycypowały w finansowaniu swojego ubezpieczenia emerytalnego.

Sąd Najwyższy odniósł się również do zasad i praw konstytucyjnych, które

w ocenie wielu ubezpieczonych były łamane przy wydawaniu niekorzystnych dla nich decyzji. Tymczasem należy w jego ocenie przede wszystkim podzielić stanowisko wyrażone w przytaczanym już wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2019 r. (I UK 426/17), zgodnie z którym dla analizy ukształtowanego w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej zbiegu świadczeń nie ma znaczenia art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, gdyż w odniesieniu do wynikającego z tego przepisu prawa do zabezpieczenia społecznego ustawodawca dysponuje dużą swobodą, co potwierdza powołane w wymienionym wyroku orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego.

W konsekwencji Sąd Najwyższy uznał, że przyjęcie założenia, zgodnie z którym dyferencjacja uprawnień żołnierzy w zakresie prawa do wypłaty świadczeń emerytalnych w zbiegu jest związana wyłącznie z datą powołania ich do służby wojskowej (przed i po 1 stycznia 1999 r.) i stanowi jej konsekwencję, oznaczałoby ich nierówne traktowanie. Opisane dwie grupy żołnierzy były objęte w okresie odbywania tej służby różnymi systemami emerytalnymi, co data powołania ich do służby jedynie ilustruje. Okoliczność polegająca na wprowadzeniu od dnia 1 stycznia 1999 r. systemu "zdefiniowanej składki" w miejsce systemu "zdefiniowanego świadczenia" i związane z tym istotne różnice

w zakresie unormowania sposobu opłacania składek na powszechne ubezpieczenie społeczne przez żołnierzy powołanych do służby do dnia 1 stycznia 1999 r., jak i po tym dniu, nie może zaś pozostać bez znaczenia dla ustalania zakresu podmiotów, którym przysługuje równe traktowanie. Celem oraz treścią wprowadzonego przez ustawodawcę zróżnicowania jest "wpasowanie" żołnierzy pozbawionych prawa do wzrostu emerytury wojskowej z tytułu doliczenia "stażu cywilnego" w nowy system ubezpieczeń społecznych bazujący na zdefiniowanej składce, która w dużym stopniu oznacza realizację zasady wzajemności składki i prawa do świadczenia oraz abstrahuje od solidarnościowego charakteru świadczeń zabezpieczeniowych. Po drugie, moment wprowadzenia omawianej dyferencjacji wskazuje na związanie jej z przyjętym w ustawie emerytalnej procesem stopniowego wygaszania dotychczasowych uprawnień emerytalnych na rzecz jednolitego, powszechnego systemu. Proces ten jest zaś w pełni akceptowany zarówno w orzecznictwie, jak i w doktrynie prawa ubezpieczeń społecznych (por. m.in. wyroki Trybunału Konstytucyjnego: z dnia 22 czerwca 1999 r., K. 5/99, OTK ZU 1999 Nr 5, poz. 100, z dnia 4 stycznia 2000 r., K. 18/99, OTK ZU 2000 Nr 1, poz. 1 oraz K. 1/00, OTK 2000 Nr 6, poz. 185 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 czerwca 2011 r., III UK 217/10, LEX nr 950438 i z dnia 26 kwietnia 2016 r., I UK 151/15, LEX nr 2050671). Po trzecie, wspomniana dyferencjacja ma charakter proporcjonalny, gdyż bilansuje ją omówiona wcześniej regulacja art. 18i ustawy zaopatrzeniowej. Po czwarte, trudne do pogodzenia

z zasadami sprawiedliwości społecznej byłoby postawienie jednych żołnierzy powołanych do służby przed dniem 2 stycznia 1999 r. w sytuacji lepszej (a przez to nierównej) od takich samych żołnierzy, którym wzrost emerytury wojskowej z tytułu uwzględnienia samych okresów służby pozwalałby na uzyskanie tego świadczenia w wysokości tylko nieznacznie niższej niż 75% podstawy wymiaru (na przykład 74%).

Odpowiadając na zadane pytanie Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez niego. Sąd Okręgowy

w przedmiotowej sprawie, uwzględniając pogląd zaprezentowany w w/w uchwale oraz dokonując wykładni językowej i systemowej przedstawionych powyżej regulacji prawnych, przyjął, że odwołujący, choć nabył prawo do emerytury wojskowej, jak również emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego, to jest uprawniony do pobierania jednego z tych świadczeń.

W przedmiotowej sprawie nie zostały spełnione przesłanki umożliwiające odstępianie od ogólnej zasady wypłacania jednego świadczenia. W ocenie Sądu nie znajduje zastosowania przepis art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej, ponieważ ubezpieczony pozostawał w służbie wojskowej przed 2 stycznia 1999 r. i przyznane mu przez Wojskowe Biuro Emerytalne świadczenie nie zostało obliczone wedle zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy zaopatrzeniowej. Przedstawione przepisy prawa odnoszące się do wyjątków od reguły wypłacania jednego świadczenia, jako regulacje szczególnie podlegają wykładni ścisłej, a ich rozszerzająca interpretacja jest niedopuszczalna.

Niezależnie od powyższego, wypłata dwóch świadczeń jednocześnie była niemożliwa również z tego powodu, że ubezpieczony kontynuował zatrudnienie. Zgodnie bowiem z art. 103a ustawy emerytalnej prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Ustawodawca wprowadzając regulację zawartą w art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej miał na uwadze uniemożliwienie ubezpieczonym równoczesnej realizacji prawa do emerytury poprzez jego wypłatę z osiągnięciem jakiegokolwiek przychodu z tytułu zatrudnienia kontynuowanego po nabyciu prawa do emerytury u pracodawcy, na rzecz którego realizowali je przed nabyciem prawa do wymienionego świadczenia. Innymi słowy osoba ubiegająca się o emeryturę i pozostająca w zatrudnieniu musiała liczyć się z tym, iż z dniem spełnienia wszystkich ustawowych warunków niezbędnych do nabycia prawa do wnioskowanego świadczenia wprawdzie prawo to uzyska, jednakże realizacja tego prawa na jej rzecz (wypłata świadczenia) nastąpi dopiero wówczas, gdy rozwiąże ona stosunek pracy łączący

ją z pracodawcą, na rzecz którego świadczyła pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. W przeciwnym razie prawo do emerytury ulegnie zawieszeniu, skutkując wstrzymaniem jego realizacji do czasu rozwiązania stosunku pracy. Nie jest przy tym istotny fakt, czy potwierdzenie spełnienia ustawowych przesłanek nabycia prawa do emerytury nastąpi już w toku postępowania administracyjnego przed organem rentowym, czy też dopiero w następstwie ustaleń dokonanych w postępowaniu sądowym wszczętym na skutek odwołania wniesionego od decyzji organu rentowego odmawiającej przyznania prawa do emerytury (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 października 2021 r., III AUa 222/21). Wykładnia językowa (gramatyczna) art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 291 ze zm.) wskazuje, że przepis ten zawsze rodzi skutek zawieszający prawo do emerytury (polegający na wstrzymaniu wypłaty świadczenia) w sytuacji kontynuowania przez ubezpieczonego zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury ustalonym w decyzji organu rentowego, bez względu na to, czy decyzja ta została wydana niezwłocznie po zgłoszeniu wniosku o prawo do emerytury, czy też w wykonaniu orzeczenia organu odwoławczego (sądu) (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, III AUa 2019/20).

Odwołujący w toku postępowania przedstawił co prawda świadectwo, zgodnie z którym jego stosunek pracy w Międzynarodowej Wyższej Szkole (...) we W. zakończył się w dniu 28 lutego 2021 r., jednakże w oparciu o powyżej powołany pogląd orzecznictwa ustalony fakt jest nieistotny z punktu widzenia możliwości przyznania prawa do emerytury. Sąd bada bowiem okoliczności występujące w dacie wydania zaskarżonej decyzji. ZUS decyzją z dnia 4 maja 2020 r., znak: (...) ponownie ustalił wysokość emerytury ubezpieczonego od 1 listopada 2019 r. zawieszając przy tym możliwość jej wypłaty. W tym czasie odwołujący nadal pozostawał w zatrudnieniu. Wobec powyższego brak było podstaw prawnych do podjęcia wypłaty emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na dzień wydania zaskarżonej decyzji. Do ustalenia prawa do wypłaty świadczenia poczynając od dnia rozwiązania stosunku pracy ubezpieczony musiałby złożyć kolejny wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ organ rentowy nie zajął w tym względzie stanowiska i nie wydał decyzji, która mogłaby być ewentualnie przedmiotem kolejnego postępowania sądowego w wypadku jej zaskarżenia.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w tenorze wyroku.